

Administració, sobirania i lluita contra la injustícia: identificació i anàlisi dels marcs de discurs de l'independentisme modern

*Administration, sovereignty and the fight against
injustice: Identification and analysis of the discourse
frames of modern Catalan secessionism*

Adrià Alsina Leal

Doctor en comunicació, professor associat
de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya
i de la Global Business School (GBSB).
adria.alsina@uvic.cat

Administració, sobirania i lluita contra la injustícia: identificació i anàlisi dels marcs de discurs de l'independentisme modern

Administration, sovereignty and the fight against injustice: Identification and analysis of the discourse frames of modern Catalan secessionism

RESUM:

En aquest treball identifiquem els principals marcs (*frames*) històrics de l'independentisme català a través de l'anàlisi del discurs amb les eines de l'establiment d'agenda de segon nivell i la lingüística cognitiva, i els comparem amb exemples de 2017 per establir si són rellevants per a l'anàlisi acadèmica del discurs contemporani. Per identificar i descriure els marcs, hem analitzat alguns dels textos i discursos més rellevants de tres líders polítics que marquen la política catalana de la primera meitat del segle xx: Enric Prat de la Riba, Francesc Macià i Lluís Companys. A partir de l'estudi d'aquests discursos, identifiquem tres marcs que proposem d'anomenar *marc d'administració*, *marc de sobirania* i *marc de lluita contra la injustícia*.

PARAULES CLAU:

anàlisi de discurs, marcs, establiment d'agenda, lingüística cognitiva, independentisme català, comunicació política.

Administration, sovereignty and the fight against injustice: Identification and analysis of the discourse frames of modern Catalan secessionism

Administració, sobirania i lluita contra la injustícia: identificació i anàlisi dels marcs de discurs de l'independentisme modern

ABSTRACT:

In this paper we seek to identify the main historical frames used by Catalan secessionism through discourse analysis using the tools of second-level agenda-setting and cognitive linguistics, and to compare them with examples taken from 2017 for the purpose of establishing whether these frames are still significant for the academic analysis of the contemporary discourse.

In order to identify and describe the frames, we have analyzed some of the most relevant texts and speeches of three political leaders who marked Catalan politics in the first half of the 20th century: Enric Prat de la Riba, Francesc Macià and Lluís Companys. After studying this material, we propose that the frames should be called *administration*, *sovereignty* and *the fight against injustice*.

KEYWORDS:

discourse analysis, frames, agenda-setting, cognitive linguistics, Catalan secessionism, political communication.

1. Introducció

En aquest treball pretenem analitzar les estratègies de comunicació de l'independentisme català al llarg de la seva història moderna a través del concepte de marc (*frame*) en el sentit que li dona Lakoff (2004: 15). Per aconseguir-ho, analitzem alguns dels textos i discursos més rellevants dels primers líders polítics que defensen una Catalunya amb institucions sobiranes i que marquen la política catalana de la primera meitat del segle xx: Enric Prat de la Riba (1870-1917), Francesc Macià (1859-1933) i Lluís Companys (1882-1940). Gràcies a aquesta anàlisi, construïm un sistema de classificació que ens permet comparar discursos de líders i organitzacions en funció del grau de rupturisme amb l'*statu quo*, també al llarg del temps.

Els resultats permetran aprofundir el coneixement de la història de la comunicació d'un dels moviments polítics més importants de la Catalunya i l'Espanya contemporànies. Entendre i analitzar aquest moviment amb les eines científiques pot servir per ajudar a comprendre com les dinàmiques socials i polítiques s'entrellacen a partir de la comunicació.

A més, el sistema de classificació de marcs que presentem en aquest article i que desenvolupem en la nostra tesi doctoral permetrà simplificar i estandarditzar l'anàlisi del discurs per facilitar comparacions numèriques i gràfiques.

2. Objectiu i hipòtesi d'investigació

A continuació, plantegem l'objectiu i la hipòtesi d'aquest treball. L'objectiu general és analitzar i comparar la comunicació de l'independentisme al llarg de la seva història moderna. Més concretament, l'objectiu específic és identificar els grans marcs del discurs independentista al llarg de la seva història moderna.

Amb aquests objectius, pretenem comprovar la hipòtesi següent: com que tot l'independentisme es pot definir en funció de la seva aspiració a la construcció d'un nou estat a Catalunya, trencant amb l'estructura administrativa de l'Estat espanyol, es pot assignar un valor numèric al nivell de rupturisme amb l'*statu quo*, és a dir, la disposició a fer aquest trencament i quines eines proposa una organització concreta per fer aquesta transició cap al nou estat. Aquesta categorització partiria de definir com a independentista qualsevol líder o organització que faci explícit que el seu objectiu últim és la consecució d'un estat independent per a Catalunya (Guibernau, 2013; Requejo i Sanjaume-Calvet, 2015; Rubiralta, 2004; Ucelay-da-Cal, 2018), i permetria assignar un valor al seu marc discursiu, segons si destaca la negociació o l'acció unilateral, per exemple.

3. Les eines d'establiment d'agenda i la representació de la realitat

La forma com els mitjans de comunicació i els diversos actors trien o simplifiquen la realitat per construir-ne un relat és un dels grans camps de recerca de la comunicació durant el segle xx. Lippmann (1922: 7) explica que «l'adaptació de l'home al seu entorn es produeix mitjançant ficcions. Per ficcions no vull dir mentides. Vull dir una representació de l'entorn construïda per l'home en major o menor mesura».

La idea que els temes que apareixen als mitjans influeixen en la percepció social d'allò que és important la demostren i desenvolupen McCombs i Shaw (1972) al seu clàssic estudi sobre els electors de Chapel Hill sobre les eleccions presidencials americanes de 1968. Aquesta constatació és la base per a la teoria de l'establiment d'agenda (*agenda-setting*).

Donsbach (1995: 65) defineix *establiment d'agenda* com l'accentuació de temes de conflicte als mitjans de massa que proporciona a les persones una espècie d'ordre del dia per a la formació d'idees pròpies. A més de parlar o no parlar d'un objecte —o d'una notícia en particular—, els mitjans referencien àmpliament alguns atributs, mentre que d'altres s'esmenten només de passada (McCombs *et al.*, 1997). Per a cada objecte de l'agenda hi ha una llista d'atributs que influeixen en la nostra comprensió dels objectes. Tots dos, els efectes tradicionals de l'establiment d'agenda i els efectes establiment d'agenda dels atributs, impliquen la transferència de rellevància.

La base d'aquestes dues etapes, també conegudes com el primer nivell i segon nivell, respectivament, de l'establiment d'agenda, és que els elements prominents a l'agenda dels mitjans esdevenen prominents en l'agenda pública (Aira, 2019).

Aquest segon nivell d'establiment d'agenda és el que Goffman (1974) posa sobre la taula quan introdueix el concepte d'anàlisi del marc (*frame analysis*) a la teoria de comunicació, és a dir, l'estudi dels atributs. Tuchman (1978) parla de la notícia com una finestra que dona accés a una part seleccionada de la realitat, tot limitant la visió d'altres parts i posant el focus de l'atenció a la part visible.

Si entenem la notícia com una construcció, l'enquadrament (*framing*) es pot definir com un procés en el qual se seleccionen aspectes de la realitat als quals s'atribueix més importància, de forma que es defineix el problema, se'n diagnostiquen les causes, es proposen judicis morals i se li proposen solucions o comportaments per evitar-lo (Entman, 1993).

En aquesta línia, la lingüística cognitiva entén el mateix llenguatge com a creador de marcs. Lakoff (2004: 15) defineix els marcs com a «estructures mentals que dibuixen la manera com veiem el món». L'autor recorda que l'elecció d'una paraula o un conjunt de paraules mai no és innocent i diu que «el llenguatge és alhora un fenomen superficial i una font de poder. Significa expressar-se, comunicar-se, tenir accés i fins i tot donar forma als pensaments. Les paraules es defineixen d'acord amb marcs i metàfores conceptuais» (Lakoff, 2009: 14-15).

La majoria d'estudis sobre l'enquadrament han utilitzat la via deductiva, que parteix d'enquadraments predefinits en funció o bé de treballs previs d'autors o bé de l'estudi que després es quantifiquen en la mostra d'anàlisi (Semetko i Valkenburg, 2000; Noakes i Wilkins, 2002; Ardèvol-Abreu, 2015).

En canvi, la via inductiva demana un procés d'immersió en la mostra que es desitja estudiar per detectar-ne els marcs, partint de la idea que als textos no hi trobarem els enquadraments de forma explícita, sinó que caldrà analitzar-ne els termes, les metàfores i altres recursos retòrics per arribar a un resultat (Gorp, 2007).

Diversos autors han aplicat l'enquadrament a la política catalana i espanyola, com Nogué i De San Eugenio (2020) des de la perspectiva del discurs dels partits o Montagut Calvo (2012) i Castelló i Capdevila (2013) des de la perspectiva dels mitjans. Igartua, Muñiz i Cheng (2005) apliquen el mètode inductiu a la construcció de relat sobre immigració per part de la premsa i Pujante i Morales (2008) analitzen el discurs del president del govern espanyol José María Aznar el 2 de desembre de 2003, en què es justificava l'entrada a la guerra —o invasió— de l'Iraq. Els autors utilitzen el concepte *marc cognitiu*, que ve de la lingüística cognitiva, i el connecten amb la teoria de l'argumentació de la retòrica. Així, Pujante i Morales (2008) demostren que Aznar construeix tres marcs per justificar la participació d'Espanya en la coalició internacional que es va conèixer com el «trio de les Açores»:¹

a) El terrorisme és una amenaça i ETA només n'és un exemple;

b) La missió de les tropes espanyoles a l'Iraq és part de la missió de Nacions Unides;

c) El govern del PP té una visió més clara de la nació espanyola que els seus adversaris polítics, molt especialment el PSOE.

Micovic (2014) mitjançant l'anàlisi dels debats prova que el successor d'Aznar, Mariano Rajoy, manté dos d'aquests tres marcs en les seves intervencions de 2008 amb José Luis Rodríguez Zapatero i de 2011 amb Alfredo Pérez Rubalcaba.² Finalment, en l'anàlisi dels debats electorals de les eleccions espanyoles d'abril de 2019, Micovic, Alsina i Anaya (2020) demostren que els candidats de PSOE, PP, Ciutadans i Unides Podem coincideixen a construir marcs en la seva argumentació que situen els adversaris respectius com a enemics d'Espanya o dels ciutadans d'Espanya. En aquesta línia, aquest treball pretén aplicar les eines de l'anàlisi de discurs a la història de l'independentisme.

4. Metodologia

Per dur a terme l'anàlisi del discurs polític, utilitzem les eines de l'establiment d'agenda de segon nivell i la lingüística cognitiva a través d'un mètode inductiu d'immersió en textos clàssics de l'independentisme. Com a corpus d'anàlisi, prenem els textos i discursos més rellevants dels primers líders polítics que defensen

una Catalunya amb institucions sobiranes, i que marquen la política catalana de la primera meitat del segle xx: Enric Prat de la Riba, Francesc Macià i Lluís Companys.

Per analitzar el discurs de Prat de la Riba, hem seleccionat el seu llibre *La nacionalitat catalana* (1906), el manifest electoral «Per Catalunya i l'Espanya gran» (1916) i un recull d'articles de 1909 del seu intel·lectual més proper, Eugeni d'Ors.

Per estudiar el pensament de Macià fins a 1931, com que no va deixar cap escrit propi, hem seleccionat les seves intervencions al Congrés dels Diputats (1907-1923), una crònica periodística sota pseudònim de les seves intervencions a la fundació d'Estat Català (1922) i el llibre d'Estat Català *La Catalogne rebelle* (1929).

Per comprendre el marc de discurs de Companys, hem tingut en compte els discursos i cartes recollits pels diaris *La Humanitat* i *La Publicitat* entre 1934 i 1936.

L'anàlisi realitzada consta de tres fases.

En primer lloc, hem identificat i descrit els marcs establerts per cadascun dels líders polítics per la via inductiva. L'objectiu d'aquesta fase ha estat comprovar que cadascun dels marcs correspon a un objectiu polític concret. La formulació dels marcs no està extreta literalment del discurs dels líders, sinó que hem resumit el relat de cada marc per poder abraçar el màxim d'arguments. El nombre de marcs trobat ha estat de tres.

En segon lloc, s'han identificat els arguments utilitzats per cadascun dels líders i s'han distribuït dins de cadascun dels marcs establerts.

Finalment, s'ha utilitzat la via deductiva per comprovar si els marcs establerts pels tres líders analitzats es podien també fer servir per classificar els diversos tipus de relats de les organitzacions i partits independentistes al voltant de la convocatòria del referèndum de l'1 d'octubre de 2017.

Gràcies a aquesta anàlisi, construïm un sistema de classificació que ens permet comparar discursos de líders i organitzacions en funció del grau de rupturisme amb *l' statu quo*, també al llarg del temps.

5. Resultats de l'anàlisi historiogràfica

5.1. El marc d'administració: Prat de la Riba, el catalanisme conservador i el projecte d'una gran Espanya moderna

Enric Prat de la Riba centra la seva proposta estratègica en la formulació d'una consciència nacional que, en la seva necessària faceta de justificació històrica, incloïa en un lloc destacat una anàlisi utilitària de la Renaixença (Casassas, 2006). El llibre principal de Prat de la Riba, *La nacionalitat catalana*, es publica el 1906 i constitueix la formulació més emblemàtica del que s'anomena *noucentisme polític*.

Tot i les limitacions de la censura,³ Prat de la Riba deixa clara la seva opinió negativa sobre la situació de l'Espanya contemporània monàrquica, per exemple

quan diu que «La imposició crida repulsió» (Prat de la Riba, 1906: 108) o en una al·legoria molt actual, quan descriu la Catalunya del segle XIX com a «perduda en un racó d'Espanya, va vegetar amb vida pobra i miserable, lluny del poder, lluny dels nous ideals, lluny de les grans empreses nacionals i europees» (1906: 124) i, per tant, necessitada de l'impuls polític del nacionalisme que ell representa.

Prat de la Riba (1906: 116-117) argumenta que Catalunya està cridada a governar Espanya quan afirma que l'imperialisme és «l'aspiració [...] a acoblar un ramat de nacions sota el poder d'un sol pastor». Conscient de les limitacions catalanes, descarta l'imperialisme violent i assegura que «l'Estat-Imperi ha de constituir-se per voluntària adhesió de les nacions unides» per desembocar en «l'Imperi federal, ideal de les aspiracions nacionalistes, resultat de l'harmonització dels corrents nacionalista i universalista».⁴

Prat de la Riba continua amb les limitacions pròpies quan afirma que «no s'ha conquerit l'Estat, el dret i la llengua, no hem aconseguit la plenitud d'expansió interior» (1906: 126). Per tant, cal preguntar-se si aquests somnis de grandesa que Prat de la Riba compara amb l'expansionisme dels Estats Units són realment una visió sincera del futur de Catalunya com a locomotora —també política— d'Espanya o més aviat una manera de fugir d'un present en què aitals aspiracions eren impossibles, presentant una mena d'utopia només realitzable en els somnis de determinats líders del catalanisme.

Tres anys més tard, l'intel·lectual més proper a Prat de la Riba, Eugeni d'Ors, publica un article en forma de glosa sota el pseudònim de Xènius a *La Veu de Catalunya* en què desgrana la seva visió de l'imperialisme català en quatre etapes. La primera passa per la intervenció en els afers públics de Catalunya; la segona, per la intervenció a Espanya; la tercera, per la intervenció al món, i la quarta, en paraules seves, per la «intervenció en el plantejament i solució a Catalunya dels problemes universals». L'article, però, acaba amb un punt de realisme quan reconeix que en la intervenció en els afers mundials hi ha tres àmbits amb dificultats diferents:

Expansió comercial (Esforços!)
 Expansió espiritual (Desitjos!)
 Expansió política (En somnis!).⁵

Sense la figura de Prat de la Riba no s'entendria l'aparició del moviment polític Solidaritat Catalana, que cristallitza el mateix any de la publicació de *La nacionalitat catalana*, el 1906, i agrupa fins i tot la Unió Republicana de Nicolás Salmerón, que en serà el president. Aquesta candidatura guanya les eleccions de 1907 amb el 67 % dels vots i 41 escons dels 44 que s'elegien, i s'acaba dissolent el 1909 per diferències internes (Santolaria, 2005). Ja com a líder de la Lliga Regionalista i president de la Diputació de Barcelona, Prat de la Riba promou la realització de la Mancomunitat de Catalunya, que, mitjançant la unió de les quatre diputacions provincials, significa una petita quota d'autogovern limitat. També promou una

campanya per l'autonomia, que reivindica la plena sobirania de Catalunya en qüestions d'ordre intern. Per a aquesta campanya, Prat de la Riba aconsegueix el suport de totes les forces polítiques catalanes, també dels lerrouxistes, que s'havien quedat al marge de la Solidaritat Catalana. En canvi, el diputat Francesc Macià se'n desmarca perquè ho considera insuficient (Molas, 2001; Termes, 2000).

Poc abans de la seva mort, Prat de la Riba s'apropa al federalisme al manifest «Per Catalunya i l'Espanya gran» (Ainaud de Lasarte i Balcells, ed., 1998), que redacta abans de les eleccions de 1916. L'escrit comença amb una reflexió històrica sobre la debilitat del sistema polític i la identitat espanyola i proposa anar cap a la constitució d'una nova Espanya a partir d'un reconeixement de la seva pluralitat. Prat de la Riba és clar quan afirma que «l'única solució és una franca i completa autonomia. Establir-la, anar a la consagració definitiva de la llibertat de tots els pobles peninsulars, és començar l'Espanya gran» (Ainaud de Lasarte i Balcells, 1998: 819). És a dir, Prat de la Riba somia un pacte federal de tots els pobles de la Península, Portugal inclòs.

Com explica Ehrlich (1988), el triomf electoral de la Lliga a les eleccions de 1917 porta el partit a un dilema que acabarà essent definitiu: o actuar de partit nacionalista i mirar de consolidar la Mancomunitat o intentar reformar Espanya des de Madrid, un dilema que es repetirà en el futur amb els líders i partits que optin pel marc d'administració.

Prat de la Riba ja està molt malalt i morirà l'agost de 1917, però l'esperit del manifest «Per Catalunya i l'Espanya gran» el recollirà el diputat Francesc Cambó, que participarà en un govern espanyol de concentració que acaba en fracàs, com assenyala De Riquer:⁶ «Ni es va aconseguir avançar cap a una Catalunya més lliure —fracàs a les Corts del projecte d'estatut del 1919— ni tampoc cap a l'Espanya Gran: la crisi del règim va portar a la dictadura de Primo de Rivera».

A partir de l'anàlisi de l'obra de Prat de la Riba hem identificat aquests principis al llarg del seu pensament i acció política, que són les bases del que en aquest treball anomenem *marc d'administració*:

1. Catalunya està mal governada des de l'Estat espanyol.
2. Catalunya ha de tenir institucions pròpies, i que tinguin com més poder millor.
3. Aquest poder no s'ha d'aconseguir a través de la imposició, sinó a través de la negociació i el convenciment amb Espanya.

5.2. El marc de sobirania: Francesc Macià i el complot de Prats de Molló

Francesc Macià passa de ser un coronel progressista de l'exèrcit espanyol a liderar el primer partit independentista de la història de Catalunya —Estat Català, fundat el 1922 com una escissió de la Lliga Regionalista— i a intentar una invasió militar de Catalunya per independitzar-la d'Espanya el 1926 i a proclamar la República Catalana i presidir la recuperació de la Generalitat de Catalunya entre 1931 i 1933 (Fontana, 2014; Termes, 2000). Clarament un home d'acció, no va deixar cap es-

crit, així que per poder analitzar el seu pensament ens hem de guiar pels seus discursos al Congrés dels Diputats i pels seus discursos públics com a candidat i president de la Generalitat de Catalunya.

El 1919, en un clima influït per l'alçament de Pasqua a Irlanda i les acaballes de la Primera Guerra Mundial que portaria als punts de Wilson, Macià, ja des del seu escó de diputat, ataca els partits majoritaris espanyols amb aquestes paraules:

Vosaltres tracteu les nacionalitats espanyoles com a país conquerit; vosaltres heu obligat a les diverses nacionalitats espanyoles al fet que es regeixin per les vostres lleis, pels vostres usos i per les vostres costums, [...]. **La nostra causa és de sobirania i no d'administració** [...]. Vosaltres no heu vençut a Catalunya perquè no heu vençut la seva ànima, i la llengua és representació de la seva ànima i de la seva nacionalitat. Per això, sempre que Catalunya té l'ocasió de demostrar que vol la llibertat davant l'opressió i la tirania d'Espanya [rumors], en tantes ocasions com se li presenten, us demana la seva llibertat i la seva sobirania, i vosaltres li negueu sistemàticament. [...] demanem tornar a tenir aquesta sobirania.⁷

El més interessant d'aquest fragment és la frase que hem destacat en negreta, en què Macià oposa sobirania a administració, dos dels tres marcs pels quals transitaran el catalanisme i l'independentisme durant els segles xx i xxi.

El discurs és abrandat, però no és gaire diferent en el fons del que feia Valentí Almirall (2011: 114), que, sense mencionar-ho literalment, també parlava del dret d'autodeterminació. La diferència és que allà on Almirall argumenta que «no era convenient exercitar-lo», tot referint-se a la independència, Macià ve a dir que ara sí que toca. En aquest fragment explicita el seu projecte polític:

Nosaltres volem la sobirania plena amb objecte de federar-nos després amb tot allò viu de l'Estat espanyol, que són les diverses nacionalitats que l'integren, però amb un sentiment d'amor i fraternitat, i per preparar després la federació ibèrica, fent que hi pugui entrar Portugal.⁸

No parla estrictament d'independència, però sí que fa encara més explícit el concepte de sobirania, que tot ha de dependre de la voluntat dels catalans. L'estació final, això sí, és la confederació ibèrica, un objectiu molt similar al que proclama Prat de la Riba a «Per Catalunya i l'Espanya gran». Això s'explica perquè en aquesta època Macià encara és un diputat del partit que dirigeix Prat de la Riba. No serà fins al 1922 que, amb la fundació d'Estat Català, Macià faci el pas definitiu, en una caòtica Conferència Nacional Catalana on els dissidents de la Lliga Regionalista funden Acció Catalana i un encolerit Macià els crida «us fa por el nom! [d'Estat Català]».⁹

Pocs mesos després, des del diari madrileny *La Voz*, l'intel·lectual esquerranista Luis Araquistáin avisa que «tothom que coneix Catalunya per dins està d'acord a

admetre la puixança separatista» i reconeix que «la causa més immediata del separatisme català és, probablement, el fracàs de l'Estat espanyol»¹⁰ a l'hora de controlar l'escalada de violència d'episodis com la Setmana Tràgica o el pistolerisme.

En aquell ambient de violència, el general Primo de Rivera assalta el poder el 1923 i molts republicans i catalanistes marxen a l'exili, Francesc Macià inclòs. Des del costat francès de la frontera, Macià coordina el 1926 uns centenars de voluntaris en un intent d'ocupar Catalunya per la força de les armes des del Vallespir i declarar-hi la República, en plena dictadura, un intent que acabarà en fracàs.¹¹

Durant els mesos següents, la història de l'excoronel espanyol que intentava envair Catalunya per declarar-hi la independència; la traïció de Ricciotti Garibaldi, net del famós Giuseppe Garibaldi, unificador de l'Estat italià; el judici a França i la fugida cap a Sud-amèrica via Bèlgica converteixen Macià en una icona de la lluita per les llibertats a tot el món. N'és un exemple el *New York Times*, que en publica fins a vint-i-set notícies entre 1926 i 1930.¹²

Els fets de Prats de Molló constitueixen, doncs, una fenomenal operació de comunicació per a l'independentisme i per al mateix Francesc Macià. Estat Català n'és conscient i aposta a fons per la internacionalització amb la publicació del manifest *La Catalogne rebelle* (Estat Català, 1927), un llibre que s'il·lustra amb la bandera estelada en portada i una foto de Francesc Macià en contraportada, destinat a engrandir encara més la figura del «coronel Macià» (1927: 2), líder del «moviment nacional català» (1927: 1).

Aquesta anàlisi del pensament i l'acció de Macià ens permet estructurar els punts bàsics del que en aquest treball anomenarem *marc de sobirania*:

1. Catalunya és qui decideix quina relació ha de tenir amb l'Estat espanyol.
2. La negociació de quotes d'autonomia és irrellevant si no aborda la qüestió de la sobirania.
3. Encara que el marc principal d'actuació és el democràtic, es poden explorar estratègies diferents que portin l'Estat al límit.

5.3. El marc de lluita contra la injustícia: Lluís Companys i els Fets d'Octubre de 1934

Entre el 5 i 6 d'octubre de 1934, tres càrrecs de la coalició d'ERC a les institucions catalanes protagonitzen discursos amb marcs diferents.

En el context d'una vaga general revolucionària convocada per diversos sindicats contra el Govern espanyol de majoria conservadora, l'alcalde republicà de Barcelona, Carles Pi i Sunyer, fa un discurs per les dues emissores de ràdio de la ciutat. Pi i Sunyer demana ordre i tranquil·litat, i assegura que l'Ajuntament està fent tot el possible perquè els subministraments arribin amb normalitat, però no amaga un punt de simpatia amb els vaguistes:

Barcelonins: en aquesta hora en la qual tots els ciutadans han de sentir més forta que mai la responsabilitat de llur deure, l'alcaldia de Barcelona, en nom de la ciutat, i d'acord

ADMINISTRACIÓ, SOBIRANIA I LLUITA CONTRA LA INJUSTÍCIA

amb el Govern de la Generalitat de Catalunya, ha de dirigir-se als barcelonins per tal d'anunciar-los que han estat preses les mesures necessàries per tal d'assegurar el proveïment de la ciutat i l'exercici dels serveis públics més essencials [...]. L'alcaldia confia que tots sabran comprendre el propòsit que la inspira, i que no mancarà l'indispensable suport de la cooperació ciutadana per tal de dur a compliment les mesures que per tal d'assegurar la continuïtat de la vida a la ciutat han pres, en bé de tots, el Govern de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.

Així ho esperem de la democràcia barcelonina.¹³

A primera vista, sembla un discurs clàssic de calma i serenitat per part de les autoritats competents, en la línia del marc administratiu. Tanmateix, quan Pi i Sunyer diu que «tots sabran comprendre el propòsit que la inspira», en un context on s'està rumorejant una proclamació independentista, és prou evident que Pi i Sunyer està parlant amb doble sentit. És a dir, el «propòsit» pot ser tant mantenir la calma i la ciutat abastida, com pot ser preparar el terreny per a la proclamació de la independència. L'apel·lació final a la «democràcia barcelonina» fuig de connotacions nacionals espanyoles o catalanes, però és remissiu de l'eslògan que ERC utilitzarà vuitanta-tres anys després: «La democràcia sempre guanya».¹⁴

Al migdia del dia 6 d'octubre, el Govern de la Generalitat està instaurant comunicativament el marc de sobirania, que el conseller de Governació, Josep Dencàs, confirmarà per ràdio a un quart d'una en una mena de proclamació militar de la sobirania del Govern, a mig camí de la República Catalana:

Poble de Catalunya, el Govern de la Generalitat no té cap dubte que tots esteu al seu costat i que heu de contribuir amb el vostre civisme a mantenir l'ordre. Però com que tenim notícies que elements extremistes intenten pertorbar aquest ordre, hem pres les disposicions del cas i us avisem que aquesta tarda serà presa militarment la ciutat pel Sometent Republicà de Catalunya.¹⁵

La radiació d'aquesta proclama provoca les primeres reaccions de suport actiu i de diverses poblacions surten grups cap a Barcelona (Costa i Sabaté, 1936). Mentrestant, a la seu del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria (CADCI) a la Rambla, el sindicat de treballadors del comerç, es col·loca una pissarra amb la inscripció següent: «El CADCI ha acordat continuar la vaga fins a aconseguir el triomf de la causa obrera. Per la República Catalana».¹⁶ És clar que el marc de sobirania torna a estar plenament instal·lat en la comunicació del Govern i de les organitzacions independentistes.

Finalment, al vespre del 6 d'octubre, el president de la Generalitat de Catalunya, Lluís Companys, llegeix la proclamació següent:

Catalans:

Les forces monarquitzants i feixistes que d'un temps ençà pretenen traïr la República, han aconseguit el seu objectiu i han assaltat el Poder.

Els partits i els homes que han fet públiques manifestacions contra les migrades llibertats de la nostra terra, i els nuclis polítics que prediquen constantment l'odi i la guerra a Catalunya, constitueixen avui el suport de les actuals institucions. Els fets que s'han produït donen a tots els ciutadans la clara sensació que la República, en els seus fonamentals postulats democràtics, es troba en gravíssim perill. **Totes les forces autènticament republicanes d'Espanya i sectors socials avançats, sense distinció ni excepció, s'han aixecat en armes contra l'audaç temptativa feixista.**

La Catalunya liberal, democràtica i republicana no pot estar absent de la protesta que triomfa arreu del país, ni pot silenciar la seva veu de solidaritat amb **els germans que, en les terres hispanes, lluiten fins a morir per la Llibertat i el Dret.** Catalunya arborarà la seva bandera, crida tothom al compliment del deure i a l'obediència absoluta al Govern de la Generalitat, que, des d'aquest moment, trenca tota relació amb les institucions falsejades.

En aquesta hora solemne, en nom del poble i del Parlament, el Govern que presideixo assumeix totes les facultats del Poder a Catalunya, proclama l'Estat català de la República Federal Espanyola, i, en establir i fortificar la relació amb els dirigents de la **protesta general contra el feixisme, els invita a establir a Catalunya el Govern Provisional de la República, que trobarà en el nostre poble català el més generós impuls de fraternitat en el comú anhel d'edificar una República Federal lliure i magnífica.**

El Govern de Catalunya estarà en tot moment en contacte amb el poble. Aspirem a **establir a Catalunya el reducte indestructible de les essències de la República.** Invito tots els catalans a l'obediència al Govern i a què ningú no desacati les seves ordres.

[...] Catalans: L'hora és greu i gloriosa. L'esperit del President Macià, restaurador de la Generalitat, ens acompanya. Cadascú al seu lloc, i **Catalunya i la República al cor de tots.**

Visca la República i visca la Llibertat!¹⁷

Hem destacat en negreta totes les frases en què Companys lliga la lluita per la llibertat i la democràcia a la lluita comuna a tot Espanya per facilitar-ne la interpretació: allà on Dencàs afermava un marc de sobirania, el discurs de Companys imposa el marc de lluita contra la injustícia. Una lluita en la qual Catalunya no és sobirana, sinó responsable de donar exemple davant la resta d'Espanya per defensar la República i la democràcia.

A la taula 1 hem resumit els tres discursos i els seus marcs predominants, a tall d'exemple.

El fracàs polític dels Fets d'Octubre de 1934, amb l'empresonament del president de la Generalitat, Lluís Companys, consolida el marc de la lluita contra la injustícia. Aquest marc viurà el seu perfeccionament amb la campanya electoral de febrer de 1936, on el Front d'Esquerres, que inclou ERC, s'enfrontarà al Front Català d'Ordre, una candidatura que simpatitzava amb la línia dura del govern de Lerroux contra el catalanisme.

La demanda de restitució de l'Estatut, el Govern de Catalunya i la llibertat dels presos marcaran la campanya del Front d'Esquerres, cosa que anul·larà qualsevol

Discurs	Data	Marc
Carles Pi i Sunyer	5 d'octubre de 1934	Administració (amb doble sentit)
Josep Dencàs	6 d'octubre de 1934	Sobirania
Lluís Companys	6 d'octubre de 1934	Lluita contra la injustícia

Taula 1. Classificació per marcs de tres discursos durant els Fets d'Octubre de 1934

Font: Elaboració pròpia.

altre tipus de discurs més sobiranista. Per exemple, el diari *La Publicitat* és molt explícit el 8 de febrer de 1936 quan titula «Els catalanistes només poden votar una candidatura: la que garanteix el restabliment de l'Estatut i la llibertat dels germans presos».¹⁸

L'alcalde d'ERC depositat amb la suspensió de l'autonomia, Carles Pi i Sunyer, diu en un míting a Barcelona el 7 de febrer que «cal reconquerir tot allò que s'ha perdut del bienni republicà i que ens serveixi de fita inicial a la nova empremta de progrés social que donarà la República. Les dretes han destruït tot el que s'havia fet en el sentit obrerista i social».¹⁹

A mesura que s'apropa diumenge, dia de les eleccions, el to va pujant, però el marc continua invariable. Per això, *La Humanitat* publica el titular el 14 de febrer: «Catalunya, per la seva dignitat / Catalunya, per la República / Catalunya, per la República»,²⁰ mentre *La Publicitat* explica també, en un llarg titular, que «El significat de les eleccions de demà a Catalunya és el del catalanisme enfront del lerroxisme. El primer, representat pel Front d'Esquerres; el segon, pel contuberni dretista. Elector, tria!»,²¹ i en una crònica reforça el marc de lluita contra la injustícia amb el títol «Les dretes confessen que volen esclafar el catalanisme».²²

Per consolidar el marc de lluita contra la injustícia el dia de les eleccions, el diari *La Humanitat* publica en portada una carta de Lluís Companys des de la presó del Puerto de Santa María en què demana el vot al Front d'Esquerres «per Catalunya, per la República i l'infinít progress». ²³ Fins i tot, el dia de les eleccions, *La Publicitat* crida a votar pels líders absents, com Prat de la Riba i Francesc Macià, a qui identifica amb «la democràcia republicana».²⁴

El Front d'Esquerres guanya clarament les eleccions i, dins el marc de la lluita contra la injustícia, la interpretació no pot ser una altra que la que expressa *La Humanitat*: «[...] el poble de Catalunya i les esquerres espanyoles reivindiquen el 14 d'abril, reclamen l'amnistia i exigeixen el poder per a la República».²⁵ Reclamar el «14 d'abril» es podria entendre com la sobirania de les proclamacions independentistes, però al text s'aclareix que «el poble català ha reconquerit virtualment l'autonomia i junt amb els altres pobles de l'Estat ha reconquerit la República».²⁶ L'independentisme ha passat de proclamar la República Catalana amb Macià a celebrar com una victòria l'alliberament dels presos de 1934 amb Companys.

De l'anàlisi dels discursos de Companys i la seva acció política entre 1934 i 1936 n'extraïem els principis següents, que són la base del que identifiquem com a *marc de lluita contra la injustícia* en aquest treball:

1. A tot Espanya hi ha gent que entén Catalunya i les seves ànsies de llibertat.
2. La lluita per la llibertat de Catalunya és la lluita per la democràcia a Espanya.
3. Tot participant en les grans lluites contra la injustícia i el feixisme, Catalunya aconseguirà la llibertat que mereix.

6. Resultats i discussió

L'independentisme polític dels segles xx i xxi transita per tres marcs en el sentit que li dona Lakoff (2004), imprescindibles des del nostre punt de vista per poder analitzar els seus discursos i les seves accions. Per bé que la teoria de l'enquadrament no existia encara, la intuïció de líders polítics ja els porta a construir marcs d'interpretació per a la seva actuació política, cosa que ens permet identificar-los com a tals en aquest treball.

El primer marc que identifiquem, l'administratiu, ve creat per Prat de la Riba, que no era independentista estricte, però serà definit per Francesc Macià, qui també definirà el segon, el marc de sobirania. El tercer marc, la lluita contra la injustícia, serà una creació de Lluís Companys. Així és com definim i interpretem els tres marcs de l'independentisme:

a) *Marc d'administració*: Catalunya es governa malament des de Madrid, per això cal transferir el màxim de competències possibles a l'Administració catalana, sigui quina sigui. També es pot expressar en positiu dient que Catalunya sempre es governa millor des de Catalunya, o que aquelles competències que gestionen les administracions catalanes funcionen millor que les gestionades per l'Estat espanyol. Aquest marc tendeix de forma natural a cercar la negociació, fins i tot a l'hora de demanar un referèndum d'autodeterminació, perquè veu la independència com l'última estació d'una sèrie de transferències que poden allargar-se indefinidament.

b) *Marc de sobirania*: els ciutadans de Catalunya decideixen quina relació tenen amb l'Estat espanyol, perquè el seu dret a l'autodeterminació és irrenunciable, sigui o no sigui reconegut. Aquest marc acaba portant a la declaració d'independència o de sobirania.

c) *Marc de lluita contra la injustícia*: Espanya és un estat poc o gens democràtic, la lluita per la llibertat de Catalunya és també la lluita per la democràcia a Catalunya i —generalment també— a tot Espanya, ja que una Espanya plenament democràtica o institucions internacionals han de reconèixer el dret dels catalans a la independència, com també el dret a l'autodeterminació de tots els pobles. Aquest marc porta de forma natural a involucrar-se en la governabilitat i/o en les lluites

socials espanyoles i a cercar aliances en moviments amb objectius comuns fora de Catalunya. Es justifica tant des del raonament idealista d'una responsabilitat i/o solidaritat amb la resta de pobles espanyols o des d'un raonament de tipus racional que exposa que Catalunya no és prou forta per canviar tota sola.

Una altra manera de definir els tres marcs de l'independentisme és que són les tres línies argumentals per les quals els líders i partits independentistes justifiquen la necessitat de la independència i la forma d'arribar-hi i, en conseqüència, ho comuniquen als seus electors potencials i a la comunitat espanyola i internacional.

A l'apartat següent veurem, de forma molt resumida i a tall d'exemple, com aquests marcs es poden aplicar a l'anàlisi del discurs polític dels partits i entitats independentistes durant els mesos previs al referèndum convocat per la Generalitat de Catalunya l'1 d'octubre de 2017 (taula 2).

Actor	Missatge	Data	Marc
Carles Puigdemont	Discurs al Parlament Europeu	24 de gener	Sobirania
Oriol Junqueras	Discurs al Parlament Europeu	24 de gener	Lluita
Raül Romeva	Discurs al Parlament Europeu	24 de gener	Lluita
Assemblea Nacional Catalana	Campanya pel «sí»	16 d'abril	Sobirania
Govern de Catalunya	Pregunta del referèndum	9 de juny	Sobirania
Òmnium Cultural	Crida per la Democràcia	10 de juliol	Lluita
Govern de Catalunya	Anunci sobre el referèndum	4 de setembre	Sobirania

Taula 2. Exemples de missatges de l'independentisme durant 2017

Font: Elaboració pròpia.

6.1. El conflicte de marcs de 2017

El 24 de gener, el Govern de Catalunya presenta el referèndum en una sala d'actes del Parlament Europeu a Brussel·les. En l'acte, que porta per títol «The Catalan referendum», intervenen el president, Carles Puigdemont, el vicepresident, Oriol Junqueras, i el conseller d'Afers Exteriors, Raül Romeva. Hi assisteixen unes cinc-centes persones, entre les quals hi ha eurodiputats, diplomàtics i periodistes de mitjans internacionals (Ginesta, 2020).

En un discurs que barreja francès i anglès, el president Puigdemont basa el seu missatge en el marc de sobirania: «Aquest any 2017 Catalunya decidirà lliurement el seu futur mitjançant un referèndum legítim, legal [...]. Si el referèndum és pactat, millor. Si no, l'organitzarem igualment, no es pot imposar la intransigència de l'Estat».²⁷

Junqueras i Romeva, en canvi, actuen de contrapès amb un discurs escorat cap al marc de lluita contra la injustícia. Junqueras diu: «Estem convençuts que Europa creu en la democràcia».²⁸ Romeva, per la seva banda, afegeix: «Europa haurà de

decidir i seria impensable que no escollís la democràcia perquè estaria actuant contra si mateixa».²⁹

Finalment, el 9 de juny de 2017, el Govern de Catalunya anuncia la data i pregunta per al referèndum en un acte solemne al pati dels Tarongers del Palau de la Generalitat, acompanyat pels diputats dels partits independentistes. La pregunta és: «Voleu que Catalunya sigui un estat independent en forma de república?» i es redacta en català, castellà i occità;³⁰ aquest és el document més clar del marc de sobirania de 2017.

El matí del diumenge 16 d'abril de 2017 diversos llocs emblemàtics de Catalunya es lleven presidits per un «sí» d'uns dos metres d'alçada i Twitter s'omple de fotos i comentaris amb l'etiqueta *#unsigegant*.³¹ Uns dies després, l'Assemblea Nacional Catalana (ANC) presenta la campanya pel «sí» a la independència al referèndum, que inclou la desena de «sí» volumètrics que aniran circulant per tot el país.

El president de l'ANC, Jordi Sànchez, presenta el lema «El canvi ets tu» per, segons l'entitat, «carregar d'elements racionals l'opció del "sí" a la independència, a més de l'emotivitat i els sentiments». A partir d'aquell dia es repartiran samarretes i més de cent mil domassos o banderoles per fer visible el «sí» als espais públics, a part d'una campanya publicitària al metro i els autobusos de Barcelona i altres ciutats catalanes. Tot, amb la «certesa» que el referèndum es farà, com repeteix Sànchez a la roda de premsa.³² L'ANC, doncs, dissenya i implementa la seva campanya principal dins el marc de sobirania.

En paral·lel, el 10 de juliol de 2017, Òmnium Cultural presenta la campanya «Crida per la democràcia», que és la resposta en forma de marc de lluita al fracàs del marc administratiu del Pacte Nacional pel Referèndum. Com en el cas del Pacte, l'acte de presentació reuneix personalitats i polítics de tot l'espectre de l'independentisme: des de l'exalcalde de Barcelona Xavier Trias, el diputat al Congrés Joan Tardà i l'alcalde de Badalona, Dolors Sabater, fins a l'activista i expdiputat de la CUP David Fernández.³³ La campanya s'inspira en la Crida a la Solidaritat dels anys vuitanta i pretén agermanar tots els partidaris del referèndum o contraris a la repressió de l'Estat, independentistes o no. També pretén «denunciar de forma sistemàtica creativa i audaç tots i cadascun del atac que fa l'Estat espanyol a la democràcia, als representants i al poble».³⁴ Òmnium s'emmarca, doncs, dins la lluita contra la injustícia.

A la tornada de les vacances d'estiu, els catalans també es troben un primer cop d'efecte del Govern: la televisió pública catalana TV3 emet el dilluns 4 de setembre, abans del *Telenotícies vespre*, el primer anunci del Govern de la Generalitat sobre el referèndum. La llei marc encara no està aprovada i el referèndum no s'ha convocat formalment, però l'anunci, d'uns cinc segons, mostra en imatge una cruïlla de vies de tren i simplement consta d'una frase, sobreimpressionada i emesa també en àudio: «Vas néixer amb la capacitat de decidir, hi renunciaràs?».³⁵ Més endavant, amb el referèndum ja convocat formalment, l'anunci afegirà una nova imatge

d'una mà votant amb una veu i un text que diuen «l'1 d'octubre, referèndum».³⁶ Aquests missatges van en la línia de reforçar el marc de sobirania.

7. Conclusions

Aquest estudi es basa en l'anàlisi historiogràfica de la comunicació de l'independentisme català per sistematitzar un sistema de classificació que ens permeti comparar les estratègies de comunicació política a través de la construcció de marcs. Hem construït aquesta classificació a partir de les pròpies identifications dels fundadors dels marcs del discurs de l'independentisme modern i l'hem aplicat a tota la història del moviment durant els segles xx i xxi.

La hipòtesi d'aquest article plantejava la possibilitat de poder categoritzar tot el discurs històric de l'independentisme a partir del grau de rupturisme amb l'*statu quo*, és a dir, la disposició a trencar amb les institucions de l'Estat espanyol. Aquesta categorització partiria de definir com a independentista qualsevol líder o organització que faci explícit que el seu objectiu últim és la consecució d'un estat independent per a Catalunya, però permetria assignar-li un valor al seu marc discursiu, segons si es destaca la negociació o l'acció unilateral, per exemple. La classificació hauria de poder permetre la comparació, també de forma gràfica, de qualsevol discurs de l'independentisme. Considerem que aquesta hipòtesi ha estat validada a través de l'anàlisi historiogràfica i per l'aplicació pràctica dels marcs al context de 2017.

L'anàlisi del discurs d'Enric Prat de la Riba, Francesc Macià i Lluís Companys ens ha permès identificar els marcs d'administració, sobirania i lluita contra la injustícia, i l'exemple dels mesos entre gener i setembre de 2017 ens ha confirmat que els marcs del segle xx també són aplicables al segle xxi. En aquest sentit, creiem que futures recerques poden assignar un valor numèric als tres marcs (1 per a administració, 2 per a lluita i 3 per a sobirania) per fer anàlisis comparatives de tipus qualitatiu i quantitatiu dels missatges de qualsevol organització o líder de l'independentisme. 🗨️

Notes

11 El «trio de les Açores» es coneix així per la cimera dels líders dels Estats Units, George W. Bush, Regne Unit, Tony Blair, i el Regne d'Espanya, José María Aznar, on es va segellar l'aliança per atacar Saddam Hussein al marge de Nacions Unides. En general, es tendeix a oblidar el quart participant de la cimera, el primer ministre portuguès, José Manuel Durão Barroso. La cimera es va produir el 2003 a les illes Açores, a Portugal.

12 Rajoy manté els marcs referents al terrorisme i a la nació espanyola. No utilitza el marc de Nacions Unides perquè la intervenció espanyola s'havia acabat el 2005 i ja no era un tema de debat.

13 Cal recordar que parlem d'un període molt convuls on la censura era comuna i, en molts moments, era duta a terme directament per l'exèrcit espanyol. El mateix Prat de la Riba és detingut arran de la reproducció per *La Veu de Catalunya* d'un article del diari de Perpinyà *L'Indépendant* el 1902, durant l'estat de guerra declarat després de la vaga general de febrer d'aquell any. Era un escrit reivindicatiu de vinyataires de la Catalunya del Nord que amenaçaven d'entendre's amb els seus «veïns de Barcelona» per una «Catalunya lliure» (Ainaud de Lasarte i Jordi, 1973: 293).

14 Per facilitar la lectura del treball en conjunt, les obres catalanes prèvies a l'estandardització ortogràfica s'han corregit tenint en compte els criteris ortogràfics actuals de l'Institut d'Estudis Catalans.

15 XÈNIUS (pseudònim d'Eugeni d'Ors) (1909), «L'imperialisme català», *La Veu de Catalunya* (Barcelona) (13 juliol), edició del vespre, p. 1, disponible en línia a: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1238817> (consulta: 1 juliol 2021). L'article és la continuació d'un altre article titulat «Del liberalisme a l'imperialisme», publicat el mateix 13 de juliol a l'edició del matí, en què defensa la decadència del liberalisme i una recuperació dels valors morals. Es pot llegir aquí: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1238815> (consulta: 1 juliol 2021).

16 B. DE RIQUER (2016), «Hace cien años, y el mismo dilema», *La Vanguardia* (Barcelona) (28 abril), disponible en línia a: <<https://www.lavanguardia.com/opinion/20160428/401415724869/hace-cien-anos-y-el-mismo-dilema.html>> (consulta: 1 juliol 2021).

17 *Diario de Sesiones del Congreso*, 128 (21 febrer 1919), p. 5205.

18 *Diario de Sesiones del Congreso*, 128 (21 febrer 1919), p. 5206.

19 Aquesta escena està magníficament descrita a l'article escrit sota el pseudònim Kòmos reproduït a la revista *Ressorgiment*, del Casal Català de Buenos Aires, 72 (juliol 1922), p. 1144, disponible en línia a: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1039639> (consulta: 1 juliol 2021).

110 L. ARAQUISTAIN (1923), «El estado separatista», *La Voz* (Madrid) (14 juny), p. 1, disponible en línia a: <[http://hemerotecadigital.bne.es/pdf.raw?query=id:0000773746&lang=es&log=19230614-00000-00001/La+Voz+\(Madrid\)](http://hemerotecadigital.bne.es/pdf.raw?query=id:0000773746&lang=es&log=19230614-00000-00001/La+Voz+(Madrid))> (consulta: 1 juliol 2021). Araquistain seria diputat al Congrés espanyol pel PSOE durant la Segona República i un dels redactors de la Constitució espanyola de 1931.

111 *La Vanguardia* (Barcelona) (7 novembre 1926), p. 24, disponible en línia a: <<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1930/11/06/pagina-24/33258227/pdf.html?search=Francisco%20Macia>> (consulta: 1 juliol 2021).

112 Aquest és el resultat d'una cerca pròpia a l'hemeroteca en línia de *The New York Times*. No s'han inclòs a la llista les cartes dels lectors ni articles d'opinió perquè només s'han considerat notícies que reflecteixin la línia editorial del diari.

113 «Discurs pronunciat a les 5 de la tarda del divendres per l'alcalde de Barcelona, Sr. Pi i Sunyer, difós per les dues emissores de ràdio», *La Humanitat* (Barcelona) (9 octubre 1934), p. 3, disponible en línia a: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1069483> (consulta: 1 juliol 2021).

114 «La democràcia sempre guanya», web de campanya d'ERC per a les eleccions del 21 de desembre de 2017. Disponible en línia a: <<http://lademocraciasempreguany.esquerra.cat/>> (consulta: 1 juliol 2021).

115 «Una al·locució radiada del conseller de Governació», *La Humanitat* (Barcelona) (9 octubre 1934), p. 4, disponible en línia a: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1069483> (consulta: 1 juliol 2021).

116 «Precaucions», *La Humanitat* (Barcelona) (9 octubre 1934), p. 4, disponible en línia a: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1069483> (consulta: 1 juliol 2021).

117 «El discurs del president Companys proclamant l'Estat català dintre de la República federal», *La Humanitat* (Barcelona) (9 octubre 1934), p. 4, disponible en línia a: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1069483> (consulta: 1 juliol 2021).

- 118** *La Publicitat* (Barcelona) (8 febrer 1936), p. 1, disponible en línia a: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1468447> (consulta: 1 juliol 2021).
- 119** «Al miting del Nou Món concorregueren més de sis mil persones», *La Humanitat* (Barcelona) (8 febrer 1936), p. 6, disponible en línia a: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1070133> (consulta: 1 juliol 2021).
- 120** *La Humanitat* (Barcelona) (14 febrer 1936), p. 1, disponible en línia a: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1070143> (consulta: 1 juliol 2021).
- 121** *La Publicitat* (Barcelona) (15 febrer 1936), p. 1, disponible en línia a: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1468459> (consulta: 1 juliol 2021).
- 122** *La Publicitat* (Barcelona) (15 febrer 1936), p. 1, disponible en línia a: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1468459> (consulta: 1 juliol 2021).
- 123** *La Humanitat* (Barcelona) (16 febrer 1936), p. 1, disponible en línia a: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1070147> (consulta: 1 juliol 2021).
- 124** «Els líders absents de la idea catalana», *La Publicitat* (Barcelona) (16 febrer 1936), p. 1, disponible en línia a: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1468461> (consulta: 1 juliol 2021).
- 125** *La Humanitat* (Barcelona) (18 febrer 1936), p. 1, disponible en línia a: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1070149> (consulta: 1 juliol 2021).
- 126** «La reconquesta», *La Humanitat* (Barcelona) (18 febrer 1936), p. 1, disponible en línia a: <https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1070149> (consulta: 1 juliol 2021).
- 127** CORPORACIÓ CATALANA DE MITJANS AUDIOVISUALS, «Conferència íntegra al Parlament Europeu sobre la proposta de referèndum sobre la independència», 24 gener 2017, disponible en línia a: <<https://www.ccma.cat/tv3/alcanta/programa/conferencia-integra-al-parlament-europeu-sobre-la-proposta-de-referendum-sobre-la-independencia/video/5645645/>> (consulta: 1 juliol 2021).
- 128** CORPORACIÓ CATALANA DE MITJANS AUDIOVISUALS, «Conferència íntegra al Parlament Europeu sobre la proposta de referèndum sobre la independència», 24 gener 2017, disponible en línia a: <<https://www.ccma.cat/tv3/alcanta/programa/conferencia-integra-al-parlament-europeu-sobre-la-proposta-de-referendum-sobre-la-independencia/video/5645645/>> (consulta: 1 juliol 2021).
- 129** CORPORACIÓ CATALANA DE MITJANS AUDIOVISUALS, «Conferència íntegra al Parlament Europeu sobre la proposta de referèndum sobre la independència», 24 gener 2017, disponible en línia a: <<https://www.ccma.cat/tv3/alcanta/programa/conferencia-integra-al-parlament-europeu-sobre-la-proposta-de-referendum-sobre-la-independencia/video/5645645/>> (consulta: 1 juliol 2021).
- 130** G. PRUNA i A. MOLDES (2017), «¿Voleu que Catalunya sigui un Estat independent en forma de república?», la pregunta del referèndum de l'1 d'octubre», *Ara* (Barcelona) (9 juny), disponible en línia a: <https://www.ara.cat/politica/anunci-data-pregunta-referendum_0_1811218961.html> (consulta: 1 juliol 2021).
- 131** M. ENCUNTRA, «Sí, sí, sí. Els catalans volem optimisme, oportunitats i un futur en positiu. Som-hi, República Catalana 🙌 #unSígant», 16 abril 2017.
- 132** N. ORRIOLS (2017), «L'ANC engega la campanya del "sí" a la independència amb la "certesa" que el referèndum es farà», *Ara* (Barcelona) (19 abril), disponible en línia a: <https://www.ara.cat/politica/LANC-campanya-independencia-certesa-referendum_0_1780622054.html> (consulta: 1 juliol 2021).
- 133** ÒMNIMUM CULTURAL (2017), «DIRECTE I Presentació de la campanya "Crida per la democràcia"» (10 juliol), disponible en línia a: <<https://www.youtube.com/watch?v=IG370tfCKQM>> (consulta: 1 juliol 2021).
- 134** Q. SALLÉS (2017), «Nueva campaña de Ómnium para luchar contra "la deriva antidemocrática del Estado"», *La Vanguardia* (Barcelona) (10 juliol), disponible en línia a: <<https://www.lavanguardia.com/politica/20170710/424039639340/nueva-campana-omnium-deriva-antidemocratica-estado.html>> (consulta: 1 juliol 2021).
- 135** F. MASREAL (2017), «La Generalitat arrenca la campanya de l'1-0 amb un espot a TV-3», *El Periódico* (Barcelona) (4 setembre), disponible en línia a: <<https://www.elperiodico.cat/ca/politica/20170904/primer-espot-referendum-1o-tv3-6264212>> (consulta: 1 juliol 2021).
- 136** GENERALITAT DE CATALUNYA (2017), «Anunci de l'1 d'Octubre», *Youtube d'Assemblees de Joves per la Unitat Popular*, 14 setembre, disponible en línia a: <<https://www.youtube.com/watch?v=Jqg4ajimaH8>> (consulta: 1 juliol 2021).

Bibliografia

- AINAUD DE LASARTE, J. M.; BALCELLS, A. (ed.) (1998). *Obra completa: Enric Prat de la Riba*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- AINAUD DE LASARTE, J. M.; JARDI, E. (1973). *Prat de la Riba, home de govern*. Barcelona: Ariel.
- AIRA, T. (2019). «Agenda-setting. La construcció mediàtica dels nostres mapes mentals». A: *Identitat, mitjans de comunicació i testimonis* [en línia]. Barcelona: UOC. <http://materials.cv.uoc.edu/continguts/PID_00158135/> [Consulta: 1 juliol 2021].
- ALMIRALL, V. (2011). *Antologia de textos. Estudi introductor de Josep Pic Mitjana*. Barcelona: Institut d'Estudis Autonòmics: Generalitat de Catalunya.
- ARDÈVOL-ABREU, A. (2015). «Framing o teoría del encuadre en comunicación. Orígenes, desarrollo y panorama actual en España». *Revista Latina de Comunicación Social*, 70, p. 423-450. DOI: 10.4185/RLCS-2015-1053.
- CASASSAS, J. (2006). *Cataluña y la España plural*. Barcelona: Aurea.
- CASTELLÓ, E.; CAPDEVILA, A. (2013). «Defining pragmatic and symbolic frames: Newspapers about the independence during the Scottish and Catalan elections». *Estudios sobre el Mensaje Periodístico*, 19 (2), p. 979-999.
- COSTA, J.; SABATÉ, M. (1936). *La veritat del 6 d'octubre*. Barcelona: Clarasó.
- DONSBACH, W. (1995). «Contenidos, utilización y efectos de la comunicación política». A: MUÑOZ-ALONSO, A.; ROSPIR, J. I. (dir.). *Comunicación política*. Madrid: Universitas, p. 41-67.
- EHRlich, C. E. (1998). «Per Catalunya i l'Espanya gran: Catalan regionalism on the offensive, 1911-19». *European History Quarterly*, 28 (2), p. 189-217.
- ENTMAN, R. (1993). «Framing: Toward clarification of a fractured paradigm». *Journal of Communication*, 43, p. 51-58.
- ESTAT CATALÀ (1927). *La Catalogne rebelle*. Paris: Agence Mondiale de Librairie.
- FONTANA, J. (2014). *La Formació d'una identitat. Una història de Catalunya*. Barcelona: Eumo.
- GAZIEL, A. C. (2013). *Tot s'ha perdut. El catalanisme polític entre 1922 i 1934*. Barcelona: RBA La Magrana.
- GINESTA, X. (2020). *El plebiscit arriba a Europa. Anàlisis encapsulades de la política catalana (2017-2019)*. Girona: Curbet.
- GOFFMAN, E. (1974). *Frame analysis. An essay on the organization of experience*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- GORP, B. van (2007). «The constructionist approach to framing: Bringing culture back in». *Journal of Communication*, 57, p. 60-78. DOI: 10.1111/j.0021-9916.2007.00329.x.
- GUIBERNAU, M. (2013). «Secessionism in Catalonia: After democracy». *Ethnopolitics*, 12 (4), p. 368-393.
- IGARTUA, J. J.; MUÑOZ, C.; CHENG, L. (2005). «La inmigración en la prensa española. Aportaciones empíricas y metodológicas desde la teoría del encuadre noticioso». *Migraciones*, 17, p. 143-181.
- LAKOFF, G. (2004). *Don't think of an elephant*. White River Junction, Vermont: Chelsea Green Publishing.
- (2009). *The political mind. A cognitive scientist's guide to your brain and its politics*. Nova York: Penguin.
- LIPPMANN, W. (1922). *Public opinion* [en línia]. Nova York: Harcourt. <https://www.norton.com/college/history/america-essential-learning/docs/WLippmann-Public_Opinion-1922.pdf> [Consulta: 1 juliol 2021].
- MCCOMBS, M.; LLAMAS, J. P.; LÓPEZ-ESCOBAR, E.; REY, F. (1997). «Candidate's images in Spanish elections: Second-level agenda-setting effects». *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 74 (4), p. 703-717. DOI: 10.1177/107769909707400404.
- MCCOMBS, M.; SHAW, D. (1972). «The agenda-setting function of mass media». *Public Opinion Quarterly*, 36 (2), p. 176-187. DOI: 10.1086/267990.
- MICOVIC, M. (2014). *La comunicación y el discurso políticos en España y Serbia. Análisis comparativo de las estrategias argumentativas utilizadas en los debates electorales televisivos*. Tesi doctoral. Barcelona: Universitat de Barcelona. Facultat de Filologia. Departament de Filologia Hispànica.
- MICOVIC, M.; ALSINA, A.; ANAYA, I. (2020). «Análisis argumentativo de los debates electorales en la campaña 28-A: la construcción del enemigo». *Revista Latina de Comunicación Social*, 76, p. 189-207.
- MOLAS, I. (2001). *Les arrels teòriques de les esquerres catalanes*. Barcelona: Edicions 62.

ADMINISTRACIÓ, SOBIRANIA I LLUITA CONTRA LA INJUSTÍCIA

- MONTAGUT CALVO, M. (2012). *L'agenda temàtica i la construcció de marcs interpretatius a la ràdio: El cas de la sentència de l'Estatut de Catalunya*. Barcelona: Universitat Rovira i Virgili.
- NEUMAN, W. R.; JUST, M. R.; CRIGLER, A. N. (1992). *Common knowledge*. Chicago: University of Chicago Press.
- NOAKES, J. A.; WILKINS, K. G. (2002). «Shifting frames of the Palestinian movement in US news». *Media Culture & Society*, 24, p. 649-671. DOI: 10.1177/016344370202400506.
- NOGUÉ, J.; SAN EUGENIO, J. de (2020). «Citizen mobilization and the "right to decide" movement in Catalonia (2010-2014)». A: NØRGAARD KRISTENSEN, N. (ed.). *Political identity and democratic citizenship in turbulent times*. Pennsylvania: Igi Global.
- PRAT DE LA RIBA, E. (1906). *La nacionalitat catalana* [en línia]. Barcelona: Escola d'Administració Pública de Catalunya. <http://eapc.gencat.cat/web/.content/home/publicacions/varia/24._la_nacionalitat_catalana/nacionalitat_catalana.pdf> [Consulta: 1 juliol 2021]. [Edició facsimil de 2007]
- PUJANTE, D.; MORALES, E. (2008). «A political action against popular opinion, Aznar's final speech before the Spanish Parliament justifying the war in Iraq». *Journal of Language and Politics*, 7 (1), p. 71-96.
- REQUEJO, F.; SANJAUME-CALVET, M. (2015). *Recognition and political accommodation: From regionalism to secessionism - The Catalan case*. DOI: 10.2307/j.ctt14jxt66.9.
- RHEE, J. W. (1997). «Strategy and issue frames in election campaign coverage: A social cognitive account of framing effects». *Journal of Communication*, 47, p. 26-48. DOI: 10.1111/j.1460-2466.1997.tb02715.x.
- RUBIRALTA, F. (2004). *Una història de l'independentisme polític català*. Barcelona: Guimet.
- SANTOLARIA, F. (2005). *El banquet de la victòria i els fets de ¡Cu-Cut!: Cent anys de l'esclat catalanista de 1905*. Barcelona: Meteora.
- SEMETKO, H. A.; VALKENBURG, P. M. (2000). «Framing European politics: A content analysis of press and television news». *Journal of Communication*, 50, p. 93-109. DOI: 10.1111/j.1460-2466.2000.tb02843.x.
- TERMES, J. (2000). *Història del catalanisme fins al 1923*. Vol. 10. Barcelona: Pòrtic.
- TUCHMAN, G. (1978). *Making news*. Nova York: Free Press.
- UCELAY-DA-CAL, E. (2018). *Breve historia del separatismo catalán*. Barcelona: Penguin Random House.